

GIỚI THIỆU SÁCH GDTC 6

I. Giới thiệu chung:

Sách giáo khoa *Giáo dục thể chất 6* thuộc bộ sách Cánh Diều, được biên soạn dựa trên quan điểm, mục tiêu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Cuốn sách có dung lượng 96 trang, được in trên khổ 19×26.5 cm. Trong đó, phần kiến thức chung gồm 3 trang, phần vận động cơ bản gồm 38 trang, phần Thể thao tự chọn gồm 49 trang, còn lại là trang bìa, phụ bìa, giải thích thuật ngữ và mục lục. Dung lượng kiến thức được lựa chọn đưa vào cuốn sách cũng đảm bảo phù hợp với thời lượng 70 tiết, theo quy định đối với chương trình Giáo dục thể chất 6.

Sách được biên soạn bởi tập thể tác giả gồm 5 người đều có trình độ từ tiến sĩ trở lên. Trong đó:

Tổng chủ biên: GS.TS. Lưu Quang Hiệp, nguyên Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT Bắc Ninh;

Chủ biên: PGS.TS. Đinh Quang Ngọc, Viện trưởng Viện KH&CN TDTT, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh;

Các tác giả: PGS.TS. Đinh Khánh Thu, Phó Viện trưởng Viện KH&CN TDTT; TS. Mai Thị Bích Ngọc, Phó Giám đốc Trung tâm Thông tin, Thư Viện, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh; TS. Nguyễn Văn Thành, Trưởng phòng Quản trị - Công tác HSSV Trường Cao Đẳng Sư phạm Nghệ An.

II. Mục tiêu của cuốn sách

Trên cơ sở bám sát mục tiêu, yêu cầu và nội dung của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, mục tiêu của cuốn sách giáo khoa Giáo dục thể chất 6 được xác định cụ thể như sau:

Trang bị cho học sinh:

- Năng lực (khả năng) nhận biết được các yếu tố dinh dưỡng cơ bản có ảnh hưởng trong tập luyện và phát triển thể chất.
- Củng cố, phát triển các kỹ năng vận động cơ bản (trên cơ sở học tập các nội dung kiến thức ở phần Vận động cơ bản), kỹ năng trong các môn thể thao tự

chọn (Trên cơ sở học tập các môn thể thao tự chọn) và nâng cao thể lực của học sinh.

- Trang bị một số kiến thức về luật, một quy định trong các nội dung vận động cơ bản và trong các môn thể thao tự chọn.
- Thông qua tất cả các bài học, cuốn sách giáo khoa Giáo dục thể chất sẽ giúp hình thành, phát triển một số phẩm chất quan trọng cho học sinh như: Giáo dục nếp sống lành mạnh, tự giác, tích cực, đoàn kết và biết giúp đỡ bạn trong tập luyện, đồng thời biết vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã học vào thực tế hoạt động rèn luyện và tích cực tham gia các hoạt động TDTT...

III. Những đặc điểm nổi bật của cuốn sách giáo khoa Giáo dục thể chất 6

Đây là năm đầu tiên cuốn sách Giáo dục thể chất 6 viết theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 được xuất bản để phục vụ hoạt động dạy và học. Vì vậy chưa có sự so sánh về những điểm mới so với các cuốn sách trước đây, tuy nhiên cuốn sách giáo khoa Giáo dục thể chất 6 trong bộ sách Cánh diều có một số đặc điểm nổi bật sau:

1. Về cấu trúc:

Nội dung cuốn sách được biên soạn trên cơ sở bám sát chương trình môn Giáo dục thể chất 6 và được cấu trúc thành 3 phần chính: Kiến thức chung; Vận động cơ bản; và Thể thao tự chọn. Trong đó: Phần Kiến thức chung trình bày về chế độ dinh dưỡng trong tập luyện TDTT; phần Vận động cơ bản gồm 04 chủ đề: Chạy cự li ngắn, Ném bóng, Chạy cự li trung bình và Bài tập thể dục; phần Thể thao tự chọn gồm 3 chủ đề theo 3 môn thể thao: Bóng rổ, Bóng đá, Đá cầu, giúp học sinh và nhà trường có thêm sự lựa chọn phù hợp với đặc điểm, điều kiện thực tế ở địa phương và ở từng trường. Trong phần Vận động cơ bản và Thể thao tự chọn, mỗi chủ đề được tách thành các bài học và được sắp xếp theo trình tự dạy học. Các bài học được cấu trúc theo 4 phần:

Phần 1 – Mở đầu: Trình bày 2 nội dung:

+ Mục tiêu, yêu cầu cần đạt: Xác định rõ mục tiêu và yêu cầu cần đạt đối với học sinh sau khi hoàn thành các nội dung của bài học;

+ Khởi động: Giới thiệu một số nội dung khởi động chung và khởi động chuyên môn. Đây là những nội dung giúp học sinh có sự chuẩn bị tốt cho cơ thể trước khi bước vào tiếp thu phần kiến thức mới và tham gia vào các hoạt động vận động ở những phần tiếp theo.

Phần 2 – Kiến thức mới: Trình bày các nội dung kiến thức mới đưa vào bài học, bao gồm: các nội dung kỹ thuật, động tác và một số điều luật cơ bản. Trong đó, đối với các nội dung kỹ thuật, động tác cuốn sách sử dụng kênh hình và kênh chữ để mô tả, phân tích giai đoạn, cách thức thực hiện các động tác kỹ thuật; đối phần trình bày một số điều luật cơ bản, cuốn sách chọn lọc và giới thiệu ngắn gọn, dễ hiểu những điều luật, quy định cơ bản, giúp học sinh hiểu được cách chơi, luật chơi của môn thể thao cụ thể.

Phần 3 – Luyện tập: Bao gồm 2 phần:

– Phần thứ 1: Giới thiệu các bài tập để luyện tập theo nội dung ở phần kiến thức mới.

– Phần thứ 2: Giới thiệu một số trò chơi vận động.

Phần 4 – Vận dụng: Giới thiệu các nội dung gợi ý để học sinh tự đánh giá và giáo viên đánh giá kiến thức của học sinh sau khi hoàn thành bài học, đồng thời giới thiệu một số nội dung vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn.

2. Các chủ đề trong sách Giáo dục thể chất 6 được biên soạn theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh.

Mỗi chủ đề được thiết kế nhằm trang bị cho học sinh một số năng lực, kỹ năng nhất định, giúp học sinh phát triển một cách toàn diện, đáp ứng được đúng mục tiêu, yêu cầu chung của chương trình Giáo dục thể chất 6. Trong đó: Phần kiến thức chung, giúp học sinh nhận biết được yếu tố dinh dưỡng cơ bản có ảnh hưởng trong tập luyện, trong phát triển thể chất và biết cách ứng dụng vào thực tiễn; Phần vận động cơ bản (gồm các nội dung Chạy cự li ngắn, Ném bóng, Chạy cự li trung bình và Bài tập thể

đục) giúp trang bị cho học sinh một số điều luật cơ bản, thực hiện được các động tác kĩ thuật cơ bản, biết cách tự chỉnh sửa động tác, biết giúp đỡ bạn trong tập luyện và tham gia các trò chơi vận động phù hợp...; Phân thể thao tự chọn, giúp trang bị cho học sinh các kĩ năng vận động chuyên môn cơ bản, đặc thù của từng môn thể thao tự chọn (gồm Bóng rổ, Bóng đá và Đá cầu). Các nội dung được chọn lọc và đưa vào các chủ đề thể thao tự chọn cũng giúp phát huy khả năng vận dụng các kĩ năng chuyên môn vào thực tiễn hoạt động thi đấu thể thao cũng như các hoạt động sinh hoạt hằng ngày.

3. Nội dung các chủ đề trong sách Giáo dục thể chất 6 có khả năng phát huy cao độ tính chủ động, sáng tạo của cả giáo viên và học sinh trong quá trình giảng dạy và học tập.

Điều này được thể hiện rõ nét trong phần luyện tập và vận dụng ở từng bài học.

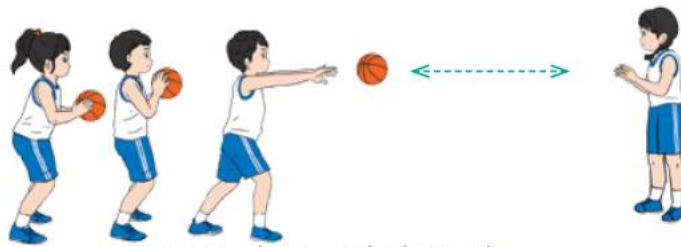
Phần luyện tập: được thiết kế với 2 phần chính:

Phần thứ 1: Giới thiệu các bài tập để luyện tập. Trên cơ sở các nội dung giới thiệu ở phần kiến thức mới, nội dung ở phần luyện tập được lựa chọn giới thiệu theo mục đích tập luyện giúp học sinh rèn luyện, nâng cao hiệu quả học tập các nội dung ở phần kiến thức mới. Ở từng bài tập có đưa vào nội dung định hướng một số hình thức tổ chức tập luyện của bài tập (tập cá nhân, tập theo cặp hoặc theo nhóm). Đây là một điểm sáng tạo của cuốn sách, giúp giáo viên và học sinh vừa có thể trực tiếp sử dụng các bài tập mà cuốn sách giới thiệu, vừa có căn cứ để sáng tạo ra các nội dung luyện tập mới, phù hợp để đạt được mục đích tương tự.

VD: Trong chủ đề Chạy cự li ngắn, ở Bài 1 (Kĩ thuật chạy giữa quãng và bài tập bổ trợ), Bài tập trong phần luyện tập được phân thành 2 nhóm: một nhóm bài tập để rèn luyện kĩ thuật chạy giữa quãng và một nhóm bài tập để ôn luyện các động tác bổ trợ. Theo hai nội dung chính ở phần kiến thức mới. Trong đó, ở nhóm bài tập rèn luyện kĩ thuật chạy giữa quãng, cuốn sách giới thiệu hai bài tập: bài tập tại chỗ đánh tay và bài tập chạy theo đường kẻ sẵn. Trên cơ sở các bài tập này giáo viên và học sinh có thể lựa chọn hình thức tập khác nhau (tập cá nhân hoặc theo cặp hoặc theo

nhóm), cũng có thể thay đổi bài tập với mục đích tương tự với yêu cầu khác nhau (tại chỗ đánh tay theo tín hiệu, theo nhịp vỗ tay...)

VD: Phần luyện tập “chuyền bóng nhiều lần liên tiếp” như ở hình 5, bài 3 trong phần thể thao tự chọn Bóng rổ. Các giáo viên và học sinh có thể sử dụng bài tập theo hình (một người

Hình 5. Chuyền bóng nhiều lần liên tiếp

chuyền bóng với nhiều người) hoặc có thể chia nhóm thành ba người chuyền bóng liên tục cho nhau, hoặc chia hai hàng đứng đối diện, mỗi cặp đứng đầu hàng chuyền bóng một vài lần liên tiếp rồi mới đổi người... Cụ li, tốc độ chuyền bóng cũng có thể thay đổi tùy theo thực tế...

Phần thứ 2: Trò chơi vận động. Phần này giới thiệu một số trò chơi theo định hướng phát triển các tố chất thể lực hoặc hỗ trợ nâng cao hiệu quả tập luyện các nội dung kiến thức mới. Theo đó, giáo viên và học sinh có thể trực tiếp sử dụng các trò chơi giới thiệu trong sách hoặc lựa chọn, sáng tạo các trò chơi khác có mục đích tương tự.

VD: trò chơi “Ai dẫn bóng nhanh hơn” ở trang 76, bài 4 trong chủ đề tự chọn Bóng đá. Ở đây hình thức chơi là thi đấu dẫn bóng giữa các cặp. Có thể thay thế bằng thi đấu dẫn bóng giữa hai đội, hoặc giữa ba hay nhiều người... Cụ li, độ khó cũng có thể thay đổi theo thực tế...

Phần 4 – Vận dụng: Ở phần vận dụng, các nội dung được thiết kế vừa giúp học sinh tự đánh giá kết quả tiếp nhận kiến thức đã học, vừa đưa ra những định hướng vận dụng các kiến thức, nội dung đã học của chủ đề vào thực tiễn sinh hoạt và tập luyện hàng ngày.

VD: Phần vận dụng 1 ở trang 84, bài 2 trong chủ đề Đá Cầu: là một dạng câu hỏi để đánh giá sự tiếp thu nội dung kiến thức về kỹ thuật tâng cầu bằng mu bàn chân và tâng cầu bằng đùi. Một mặt giúp đánh giá được kết quả tiếp thu kiến thức của học sinh, mặt khác, các giáo viên cũng có thể lựa chọn các câu hỏi khác, phù hợp để đánh

giá kết quả tiếp thu các kiến thức trong bài học: Như hỏi về các chú ý khi tăng cầu bằng mu bàn chân (có thể hỏi về những chú ý đối tư thế thân người, vị trí tiếp xúc cầu...)

4. Các chủ đề, nội dung trong sách Giáo dục thể chất 6 thể hiện rõ yêu cầu tích hợp và phân hoá

Các nội dung kiến thức trong phần kiến thức cơ bản là sự tích hợp giữa kiến thức về Thể dục thể thao với các kiến thức về y sinh học; các chủ đề Bài tập thể dục có sự tích hợp với âm nhạc, vũ đạo, tạo nên sự hứng thú, sinh động cho các giờ học thể chất. Ngoài ra, giữa các chủ đề khác nhau cũng có sự tích hợp, sử dụng chung một số nội dung như phần khởi động chung ở tất cả các chủ đề, một số nội dung chạy được tích hợp vào trong các chủ đề tự chọn...

Mặt khác, nội dung của từng chủ đề lại được lựa chọn một cách khoa học, với những kiến thức đặc thù riêng của từng môn thể thao và được giới thiệu theo hướng gợi mở. Do vậy học sinh trên cơ sở nội dung kiến thức giới thiệu trong sách, có thể phát huy ở các mức độ khác nhau dựa trên năng lực vận động, khả năng tư duy sáng tạo trong tập luyện và vận dụng thực tiễn. Đối với giáo viên, khả năng tư duy, sáng tạo, năng lực, trình độ chuyên môn của giáo viên cũng sẽ quyết định tính hiệu quả trong sử dụng những kiến thức được giới thiệu trong các chủ đề.

5. Điểm mới về cách trình bày và hình thức sách giáo khoa.

Cuốn sách Giáo dục thể chất 6 được trình bày theo các chủ đề, trong các chủ đề lại được trình bày theo mạch cấu trúc với 4 phần, mỗi phần đều sử dụng các logo đề mục khác nhau, tạo hiệu ứng bắt mắt và phù hợp với nội dung của từng phần. Ngoài ra, cuốn sách có một số điểm mới trong cách thức trình bày như sau:

- Các phần trình bày được phối hợp sử dụng cả kênh hình và kênh chữ theo hướng ưu tiên kênh hình.
- Mỗi chủ đề được trình bày với màu nền khác nhau, phù hợp với nội dung và môn thể thao cụ thể;

- Các nội dung kiến thức đưa ra trong sách mang tính định hướng, gợi mở giúp cả giáo viên và học sinh phát huy được khả năng sáng tạo và linh hoạt trong thực hiện các nội dung môn học. Do vậy, các hình vẽ, sơ đồ một mặt minh họa, giới thiệu từng nội dung cụ thể, mặt khác gợi mở để giáo viên và học sinh có căn cứ sáng tạo thêm nhiều nội dung học tập, rèn luyện khác tương ứng.
- Các hình vẽ học sinh trong từng chủ đề đều tính toán tới sự cân đối về giới tính và sử dụng trang phục phù hợp với tập luyện và yêu cầu chung trong các giờ học Giáo dục thể chất.

6. Các chủ đề trong sách thể hiện yêu cầu về đổi mới đánh giá

Nội dung các chủ đề trong sách được thiết kế theo hướng gợi mở, theo đó cũng đòi hỏi người giáo viên phải phát huy khả năng sáng tạo nội dung, phương pháp giảng dạy, mặt khác cũng kích thích học sinh hứng thú, sáng tạo trong quá trình học tập. Chính vì vậy cũng đòi hỏi phải đổi mới cách thức, phương pháp đánh giá không chỉ đối với học sinh mà cả với người giáo viên.

Trong cấu trúc chung của từng bài học, tuy không cấu trúc một phần đánh giá riêng biệt, tuy nhiên việc xác định rõ ràng, cụ thể mục tiêu, yêu cầu cần đạt của của từng bài học đã giúp giáo viên và học sinh định hướng được nội dung cần đánh giá trong và sau quá trình học tập từng bài học. Mặt khác, ở phần vận dụng ở mỗi bài học đều có các phần định hướng các câu hỏi, nội dung giúp học sinh và giáo viên có thể đánh giá được mức độ tiếp thu và vận dụng các kiến thức đã được trang bị trong từng bài học, qua đó xác định được mức độ đạt được trong từng bài học. Trên cơ sở đó có định hướng điều chỉnh hoặc tiếp tục tăng cường, bồi dưỡng thêm cho học sinh ở các bài học tiếp theo, qua đó hoàn thành mục tiêu chung của chương trình Giáo dục thể chất 6.

IV. Kết luận

Sách giáo khoa *Giáo dục thể chất 6* trong bộ sách Cánh diều là sản phẩm tâm huyết của tập thể tác giả, các nhà khoa học, nhà giáo có nhiều kinh nghiệm và uy tín trong lĩnh vực Giáo dục thể chất. Cuốn sách đã thể hiện đúng và đủ mục tiêu giáo dục

theo Chương trình Giáo dục phổ thông và Chương trình môn Giáo dục thể chất 2018. Cuốn sách tiếp cận theo hướng giới thiệu và gợi mở, sẽ thuận tiện và linh hoạt cho việc tổ chức dạy và học theo yêu cầu đổi mới phương pháp. Học sinh sẽ cảm thấy hứng thú và thoải mái sáng tạo trong quá trình học, trong khi giáo viên cũng sẽ chủ động, sáng tạo trong quá trình truyền thụ kiến thức cho học sinh... qua đó đạt được hiệu quả mong muốn.

Cuốn sách Giáo dục thể chất 6 đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo phê duyệt sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông tại Quyết định số 718/QĐ-BGDĐT ngày 09 tháng 02 năm 2021 và sẽ được xuất bản để phục vụ nhu cầu của các nhà trường, giáo viên và học sinh trên khắp mọi miền đất nước từ năm học 2021 – 2022.